

Έχει υπογραφεί
ψηφιακά από τον/την:
Vasiliki Trianti
2021-06-16
16:58:42+03:00

Αθήνα, 16/06/2021

Αρ. Πρωτοκόλλου: 298703/34410/2021

Πληροφορίες: Αγγελική Μποσδογιάννη
τηλ.: 2131306

E-mail: gl@synigoros.gr**ΥΠΕΝ**

Γενική Διεύθυνση Χωρικού Σχεδιασμού
Αμαλιάδος 17, 11523 Αθήνα
gdspatial@prv.ypeka.gr

Θέμα: Άρνηση χορήγησης αντιγράφου της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων για την περιοχή της Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλιεργειών (ΠΟΑΥ)

Αξιότιμες κυρίες, Αξιότιμοι κύριοι,

Ο Συνήγορος του Πολίτη στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του κατά το άρ. 103 § 9 του Συντάγματος και το ν.3094/2003 εξετάζει αναφορά του Συλλόγου Προστασίας Περιβάλλοντος σχετικά με την υπηρεσία σας.

Ειδικότερα, ο αναφερόμενος σύλλογος διαμαρτύρεται για την άρνηση χορήγησης αντιγράφου της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) που αφορά στην Περιοχή της Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλιεργειών (ΠΟΑΥ).

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα στοιχεία του φακέλου της αναφοράς, ο σύλλογος με τις υπ' αρ. πρωτ. 1074/14-1-2021 και 1076/18-1-2021 αιτήσεις του, ζήτησε από τη Δ/νση Χωροταξικού Σχεδιασμού του ΥΠΕΝ, τη χορήγηση αντιγράφου της εν λόγω ΣΜΠΕ. Η Δ/νση Χωροταξικού Σχεδιασμού του ΥΠΕΝ, με το υπ' αρ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΔΧΩΡΣ/3656/21-1-2021 έγγραφό της, ζήτησε από τη Δ/νση Νομοθετικού Έργου και Πρωτοβουλίας «...να μας γνωρίσετε εάν η επίμαχη μελέτη μπορεί να γνωστοποιηθεί σε χρόνο προγενέστερο της διαβούλευσης ή εάν στο χρονικό διάστημα μέχρι τη διαβούλευση καλύπτεται από τυχόν απόρρητο....». Η ως άνω Δ/νση απάντησε με το υπ' αρ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΔΝΕΠ/1479/78/4-3-2021 έγγραφό της, επισυνάπτοντας αντίγραφο της υπ' αρ. 135/2010 γνωμοδότησης Ν.Σ.Κ., που έγινε αποδεκτή με την υπ' αρ. 21812/20-7-2010 υπουργική απόφαση και αντίγραφο του υπ' αρ. πρωτ. 243161/17149/18-4-18 εγγράφου του Συνηγόρου του Πολίτη.

Σύμφωνα με την υπ' αρ. 135/2010 γνωμοδότηση Ν.Σ.Κ., κατ' αρχάς οι μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων αποτελούν διοικητικά έγγραφα, ιδίως μετά την παρέλευση της προβλεπόμενης προθεσμίας προς δημοσιοποίησής τους και ως εκ τούτου «...Συμπερασματικά, δεδομένου ότι από καμία διάταξη δεν προβλέπεται το απόρρητο των Μελετών Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, κατά την οποία ο ίδιος ο συντάκτης τους εκουσίως υπέβαλε την ΜΠΕ, κατ' αρχάς δεν απαγορεύεται η πρόσβαση σε τρίτους της ΜΠΕ...». Συνεπώς, η διοίκηση οφείλει να επιτρέψει την πρόσβαση στα αιτηθέντα έγγραφα, εκτός εάν η εταιρεία που συνέταξε τη μελέτη «...προβάλλει με ορισμένο και προσήκοντα τρόπο και αποδείξει στη Διοίκηση ότι στην προκειμένη περίπτωση παραβλάπτεται απόρρητο το οποίο προβλέπεται από συγκεκριμένες ειδικές διατάξεις, οπότε, οφείλει με απόφασή της, ειδικώς αιτιολογημένη, να αρνηθεί τη χορήγηση σχετικών αντιγράφων...»

Ωστόσο, στη συνέχεια, κατόπιν της υπ' αρ. πρωτ. 1086/5-4-2021 νέας αίτησής του, ο σύλλογος έλαβε την υπ' αρ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΔΧΩΡΣ/32879/564/5-5-2021 απάντηση της Γενικής Δ/νσης Χωρικού Σχεδιασμού, σύμφωνα με την οποία «...μετά την οριστικοποίηση των στοιχείων χωρικής οργάνωσης της Π.Ο.Α.Υ. και αναδιαμόρφωσης της οικείας Σ.Μ.Π.Ε., είναι

δυνατή η ενημέρωσή σας για το περιεχόμενο της προς διαβούλευση Σ.Μ.Π.Ε...μετά από αίτησή σας προς τη Δ/νση Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης...». Επίσης, η ως άνω απάντηση αναπέμπει στο υπ' αρ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΔΧΩΡΣ/26925/420/19-3-2021 έγγραφο της υπηρεσίας, σύμφωνα με το οποίο «...σε περίπτωση που οι ενδιαφερόμενοι φορείς επιθυμούν ενημέρωση για το ειδικότερο περιεχόμενο των μελετών σε προγενέστερο, της διαβούλευσης, στάδιο και άλλα ειδικότερα θέματα που πιθανά καλύπτονται από τυχόν απόρρητο,...μπορούν να απευθύνονται στους οικείους φορείς διαχείρισης κάθε Π.Ο.Α.Υ...η διαδικασία ωρίμανσης των Π.Ο.Α.Υ., μέχρι το στάδιο δημοσιοποίησης και διαβούλευσης των οικείων Σ.Μ.Π.Ε., είναι δυναμική, καθώς το σύνολο του περιεχομένου των Π.Ο.Α.Υ. υπόκεινται σε συστηματικό χωρικό και περιβαλλοντικό έλεγχο ...για το λόγο αυτό και επειδή κατά την πορεία ελέγχου του περιεχομένου των μελετών αλλάζουν συνεχώς τα δεδομένα, θεωρούμε ότι διευκολύνει τη διοικητική διαδικασία η ενημέρωση ...με την ήδη ελεγμένη και τελικά διαμορφωμένη Σ.Μ.Π.Ε...».

Αναφορικά με το ζήτημα της χορήγησης των μελετών, υπενθυμίζουμε ότι η χώρα μας έχει κυρώσει τη Σύμβαση του Άραχους σχετικά με την πρόσβαση στην πληροφορία, τη συμμετοχή των πολιτών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά ζητήματα με τον νόμο 3422/13.12.2005 (ΦΕΚ 303 Α). Από τη Σύμβαση πηγάζει η υποχρέωση της διοίκησης να ενημερώνει κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο για θέματα που αφορούν στο περιβάλλον, όταν οι ενδιαφερόμενοι έχουν υποβάλλει σχετική αίτηση.

Εν προκειμένω, ο Συνήγορος του Πολίτη έχει εκφράσει την άποψη ότι, οι πολίτες μπορούν να ζητούν και να έχουν πρόσβαση στην περιβαλλοντική πληροφορία, οποιαδήποτε μορφή κι αν έχει, αφού τα στοιχεία για το περιβάλλον δεν αποτελούν προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας ούτε προσωπικά δεδομένα και, επομένως, η διοίκηση δεν μπορεί να αρνηθεί τη χορήγησή τους.

Η χώρα μας για την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2003/4 για την πρόσβαση του κοινού στην περιβαλλοντική πληροφόρηση που έχει εκδοθεί από την ΕΕ για την εφαρμογή της Σύμβασης, εξέδωσε την KYA αρ. ΗΠ 11765/653/2006 (ΦΕΚ 327B/17.03.2006) με θέμα την Πρόσβαση του κοινού στις δημόσιες αρχές για παροχή πληροφοριών σχετικά με το περιβάλλον.

Το άρθρο 3 της KYA αναφέρεται στη Διαδικασία άσκησης του δικαιώματος πρόσβασης σε πληροφορίες και αναφέρει

«1. Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο έχει δικαίωμα ύστερα από γραπτή αίτησή του στις δημόσιες αρχές να λαμβάνει γνώση ή /και να ζητά τη χορήγηση πληροφοριών σχετικά με το περιβάλλον χωρίς να επικαλείται την ύπαρξη εννόμου συμφέροντος.

2. Η δημόσια αρχή προς την οποία υποβάλλεται η αίτηση, χορηγεί στον αιτούντα απόδειξη παραλαβής στην οποία περιλαμβάνεται ο οικείος αριθμός πρωτοκόλλου, η προθεσμία εντός της οποίας υφίσταται η υποχρέωση για παροχή πληροφοριών καθώς και η επισήμανση της δυνατότητας άσκησης των δικαιωμάτων που προβλέπονται στο άρθρο 6. 3. Οι δημόσιες αρχές με την επιφύλαξη του άρθρου 4 και λαμβάνοντας υπόψη τυχόν προθεσμίες που θέτει ο αιτών, υποχρεούνται να απαντούν εγγράφως στις αιτήσεις και να παρέχουν τις αιτούμενες πληροφορίες που κατέχονται από τις ίδιες ή για λογαριασμό τους μέσα σε προθεσμία:

α) είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της σχετικής αίτησης

β) δύο (2) μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της αίτησης, εάν, λόγω του όγκου και της πολυπλοκότητας των αιτουμένων πληροφοριών, δεν καθίσταται δυνατόν να τηρηθεί η αναφερόμενη στο εδάφιο α προθεσμία των 20 ημερών. Σε αυτές τις περιπτώσεις, ο αιτών ενημερώνεται το ταχύτερο δυνατόν, και οπωσδήποτε πριν από τη λήξη της προθεσμίας των 20 ημερών, για οποιαδήποτε τυχόν παράταση καθώς και για τους λόγους που την υπαγορεύουν....».

Κατόπιν των ανωτέρω και λαμβάνοντας υπόψη ότι:

- Η υπ' αρ. 135/2010 γνωμοδότηση Ν.Σ.Κ., δεδομένου ότι έγινε αποδεκτή με την υπ' αρ. 21812/20-7-2010 υπουργική απόφαση, είναι, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 7 του ν. 3086/02, υποχρεωτική για τη διοίκηση. Σημειώνεται ότι, από τα στοιχεία του φακέλου δεν προκύπτει ότι η εταιρεία που έχει συντάξει την εν λόγω μελέτη «...προβάλλει με ορισμένο και προσήκοντα τρόπο και αποδείξει στη Διοίκηση ότι στην προκειμένη περίπτωση παραβλάπτεται απόρρητο το οποίο προβλέπεται από συγκεκριμένες ειδικές διατάξεις. ...».
- Το δικαίωμα στο περιβάλλον έχει και συμμετοχικό χαρακτήρα που θεμελιώνει το δικαίωμα στην πληροφόρηση, στη συμμετοχή των πολιτών στη λήψη αποφάσεων σχετικά με το περιβάλλον τους.
- Η διαδικασία της συμμετοχής του κοινού στην λήψη αποφάσεων μέσω της διαβούλευσης αποτελεί διάφορο/επόμενο στάδιο από τη δυνατότητα που προβλέπει η νομοθεσία σχετικά με την πρόσβαση των πολιτών σε περιβαλλοντική πληροφόρηση, που πρέπει να παρέχεται ανά πάσα στιγμή.
- Η αποτελεσματική άσκηση του δικαιώματος πληροφόρησης και η διαφάνεια σε όλες τις σχετικές με το περιβάλλον δράσεις αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την επίτευξη των στόχων της Σύμβασης του Ααρχους και από τη χώρα μας. Συνεπώς, η διοίκηση οφείλει να αναπτύξει σχέση εμπιστοσύνης με τους πολίτες και, επομένως, απαιτείται η συνεχής βελτίωση της ποιότητας ενημέρωσης και η ενεργός συμμετοχή των πολιτών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με το περιβάλλον και την ποιότητα ζωής, τα οποία αποτελούν όχι μόνο επίκαιρο αίτημα, αλλά και προοπτική για τις μελλοντικές γενεές σύμφωνα με την αρχή της αειφορίας.
- Η χορήγηση αντιγράφων των σχετικών μελετών διασφαλίζει τον εντοπισμό των βέλτιστων δράσεων και την αποτελεσματική και έγκαιρη ενημέρωση, προετοιμασία και συμμετοχή του κοινού. Ιδιάίτερα σε ζητήματα πολύπλοκα, όπως και εσείς αναγνωρίζετε ότι είναι η διαδικασία ωρίμανσης των Π.Ο.Α.Υ., πρέπει ο κάθε ενδιαφερόμενος να έχει επαρκή χρόνο ώστε να προετοιμαστεί επαρκώς για να έχει την δυνατότητα να εκφράσει τεκμηριωμένα τις αντιρρήσεις του και τις ενδεχόμενες προτάσεις του. Με τον τρόπο αυτό προάγεται η βέλτιστη λήψη αποφάσεων, με την ενσωμάτωση, ενδεχομένως, επιπλέον όρων για τη διασφάλιση της προστασίας του περιβάλλοντος, στις εγκριτικές αποφάσεις της διοίκησης.
- Το γεγονός ότι δεν προβλέπεται διοικητική διαδικασία παύσης της προώθησης της θεσμοθέτησης των Π.Ο.Α.Υ, ουδόλλως σημαίνει ότι ακυρώνεται η τήρηση της σχετικής εκ του νόμου διαδικασίας της Σ.Μ.Π.Ε ή ότι η προώθηση της θεσμοθέτησης των Π.Ο.Α.Υ. μπορεί να ολοκληρωθεί εάν δεν πληρούνται οι προβλεπόμενες από τη νομοθεσία προϋποθέσεις.

Παρακαλούμε να μας ενημερώσετε άμεσα για τις απόψεις σας επί του θέματος αυτού και για τις τυχόν ενέργειές σας με σκοπό τη διαφάνεια και κατ' επέκταση την ενδυνάμωση της περιβαλλοντικής δημοκρατίας.

Για κάθε περαιτέρω πληροφορία ή διευκρίνιση θα είμαστε στη διάθεσή σας.

Με εκτίμηση

Δάφνη Φιλιππάκη
Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη